

How to... Een muziekmethode kiezen

Muziekonderwijs staat in de belangstelling en steeds meer basisscholen geven muziek een vaste plek in het schoolplan en lesrooster. Deze scholen werken graag met een muziekmethode als ondersteuning. Het LKCA ontwikkelde een matrix die inzicht moet geven in alle muziekmethoden die op de markt zijn.

Imke Hoevenaars

Sinds het digibord de klas in is gekomen, hebben bestaande methoden hun koers veranderd en zijn nieuwe methoden ontstaan. Ook bij de muziekmethoden is deze omslag de laatste jaren duidelijk te merken. Methoden als *Moet je doen* en *Muziek & Meer* schakelden over naar digitaal aanbod en het internet staat vol met inspiratiemateriaal. Naast deze 'oude vertrouwde' zijn er nog zeker tien muziekmethoden die bruikbaar zijn op de basisschool. Als docent muziek gebruik ik ze het liefst allemaal maar dat is helaas niet realistisch. Dus hoe weet jij welke muziekmethode bij jou of jouw school past? LKCA helpt!

De matrix

Op 23 juni 2016 presenteerde het LKCA een matrix met daarin een inventarisatie van twaalf voor hen bekende muziekmethoden. Met behulp van 50 vragen zet het LKCA op een rij welke ingrediënten deze twaalf methoden bevatten en hoe die worden aangeboden. Het LKCA, schrijft de werkgroep in een toelichting bij de matrix, wil geen oordeel geven over de verschillende methoden, maar wel een inzicht in wat de methodes aan inhoudelijke informatie en lesstof aanbieden. Hierdoor kunnen

scholen verschillen en overeenkomsten duidelijk zien, en is het gemakkelijker om hun keuze te maken.

“Geen oordeel, wel inzicht”

Categorieën

De matrix is opgebouwd uit onderdeel A tot G waarbij iedere letter een eigen categorie voorstelt. A staat bijvoorbeeld voor 'Doelgroep, leerlijn en kerndoelen', B voor 'Inhoud' (zie kader). De samenstellers hebben met een team van muziekdocenten aan pabo's en conservatoria gekeken welke criteria een rol spelen bij het kiezen van een methode. Aan de hand daarvan zijn, binnen deze zeven categorieën, in totaal 50 vragen geformuleerd. Zo worden er bijvoorbeeld vragen gesteld over de leerlijn ('Bevat deze methode een meerjarige opbouw waarmee een (doorlopende) leerlijn kan worden gecreëerd'), de inhoud ('Is er lesstof t.b.v. het domein Zingen?') en de competenties van de leerkracht, ('Kan de methode ook door groepsleerkrachten zonder specifieke voorkennis worden gebruikt?'). Ook zie je informatie over benodigdheden ('Kan de methode met alleen een digibord worden gegeven?') en financiën ('Is de methode digitaal, in print of een combinatie van beiden?').

Categorieën in de matrix

- A. Doelgroep, leerlijn, kerndoelen
- B. Inhoud
- C. Aantal en duur van de lessen
- D. Muziekgenres
- E. Competenties leerkracht
- F. Benodigdheden
- G. Aanschaf en kosten

Opvallende verschillen

In alle categorieën vinden we opvallende verschillen tussen de onderzochte methoden. De lestijden bijvoorbeeld: deze variëren van activiteiten van 5 minuten tot volledige lessen van 60 minuten. Iedere methode legt op zijn manier de nadruk op de verschillende domeinen. Maar *Eigenwijs Digitaal*, *Muziek en meer*, *Meer met muziek* en *Muziek Talent Express* blinken uit in het aanbieden van alle domeinen binnen muziek. Zij zijn samen met 123Zing en Zangexpress de zes methoden die materiaal aanbieden voor groep 1 t/m 8.

Voor een school is het ook de vraag wie de muzieklessen gaat geven. De matrix geeft aan dat er verschil is tussen vakleerkracht, groepsleerkracht en co-teaching waarbij er een samenwerking is tussen beide. Zo kunnen *De Comboklas* en *Muziek Talent Express* niet zelfstandig

Links behorende bij dit artikel vindt u op www.gehrelsonline.nl/a-816

door een groepsleerkracht gegeven worden en adviseert de matrix een vakleerkracht of co-teaching. In de toelichting bij de matrix schrijft de projectgroep overigens dat het gebruik van een methode geen garantie biedt voor goed muziekonderwijs. De makers benadrukken dat vooral de manier waarop een methode in de klas wordt aangeboden, belangrijk is voor succes.

“Het gebruik van een methode biedt op zichzelf geen garantie, het gaat om de manier waarop de docent de muziekmethode gebruikt”

De betrouwbaarheid

De matrix is zoals hierboven al gezegd, gemaakt door LKCA in samenwerking met muziekdocenten van verschillende pabo's en conservatoria. Ook de samenstellers van de methoden zelf hebben meegewerkt. Hierdoor lijkt het een volledig en inhoudelijk correcte matrix te zijn die zeer bruikbaar is bij het kiezen van een methode. De verschillen tussen de methoden zijn groot en er is dan ook veel stof om als school over na te denken. Ik zou daarom willen adviseren om als school samen met een docent muziek of culturele instelling de keuze te maken om zo tot een passende muziekmethode te komen.

“Welke methode past bij de visie van de school?”

Aan mijn wens tot vergelijking en inzicht voldoet de matrix zeker. Het vergelijken van methodes is een hele klus en vraagt om veel vakkennis en inzicht. Hopelijk realiseren de makers zich ook dat de matrix een werkbestand is, want met alle aandacht voor muziekonderwijs

ontwikkelen en veranderen de muziekmethoden goed mee. Muziekonderwijs bruist, laat de methoden maar mee bruisen!

Bronnen

LKCA - *Vergelijking muziekmethoden*

De matrix

De toelichting

De definitie methode en leerlijn

www.lkca.nl;

www.lkca.nl/disciplines/startpagina-alles-over-muziek/primair-onderwijs/onderwijsmethoden/vergelijking-muziekmethoden

Zie: www.gehrelsonline.nl/a-816

Imke Hoevenaars is docent Muziek op een vmbo-school en op de pabo in Veghel. Daarnaast werkt ze in het primair onderwijs binnen het traject Cultuureducatie met Kwaliteit en is zij redacteur van de Pyramide.